EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 21.4.2023
COM(2023) 201 final

2023/0105 (COD)

Predlog

DIREKTIVA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o spremembi direktiv Sveta 2001/110/ES o medu, 2001/112/ES o sadnih sokovih in nekaterih podobnih proizvodih, namenjenih za prehrano ljudi, 2001/113/ES o sadnih džemih, želejih, marmeladah in sladkani kostanjevi kaši, namenjeni za prehrano ljudi, ter 2001/114/ES o nekaterih vrstah delno ali v celoti dehidriranega konzerviranega mleka za prehrano ljudi

{SEC(2023) 162 final} - {SWD(2023) 97 final} - {SWD(2023) 98 final}

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

• Razlogi za predlog in njegovi cilji

T. i. direktive o zajtrku so sklop sedmih direktiv[1], ki določajo skupna pravila o sestavi, prodajnem imenu, označevanju in predstavitvi nekaterih živil, da se zaščitijo interesi potrošnikov in zagotovi prosti pretok teh proizvodov na notranjem trgu. Delujejo podobno kot tržni standardi, določeni za nekatere kmetijske proizvode v skladu z Uredbo (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o vzpostavitvi skupne ureditve trgov kmetijskih proizvodov in razveljavitvi uredb Sveta (EGS) št. 922/72, (EGS) št. 234/79, (ES) št. 1037/2001 in (ES) št. 1234/2007[2], saj vsebujejo tehnične opise kmetijskih proizvodov, njihove sestave, lastnosti in uporabljenih proizvodnih metod.

Proizvodi, za katere so določena taka skupna pravila, se lahko pod zadevnimi prodajnimi označbami tržijo le, če so v skladu z navedenimi pravili. Uporaba teh prodajnih označb ima običajno pomembno komercialno vrednost, saj jih potrošniki prepoznajo in se pri odločitvah o nakupu zanašajo nanje.

Zastarela pravila lahko ovirajo inovacije ali ne izpolnjujejo pričakovanj potrošnikov. V takih okoliščinah je treba pravila prilagoditi. Sedanje direktive o zajtrku so stare več kot deset let. V zadnjem desetletju so se trgi živil močno razvili, kar je posledica inovacij, pa tudi spreminjajočih se družbenih zahtev in povpraševanja potrošnikov. Zato je primerno izvesti revizijo nekaterih pravil iz direktiv o zajtrku.

Ta revizija se izvaja tudi ob upoštevanju strategije Komisije „od vil do vilic“[3] in ciljev Združenih narodov za trajnostni razvoj (oddelek 6.1). V strategiji „od vil do vilic“ je bilo napovedano, da bo namen revizije tržnih standardov Unije, ki naj bi zajemala direktive o zajtrku zaradi njihove podobnosti tržnim standardom, zagotoviti ponudbo trajnostnih proizvodov in povpraševanje po njih. Poleg tega se je Komisija zavezala iskanju možnosti za lažji prehod na bolj zdrave načine prehranjevanja[4] in spodbujanje spremembe sestave proizvodov, zlasti za živila z visoko vsebnostjo maščob, sladkorjev in soli. Nazadnje, za opolnomočenje potrošnikov za ozaveščeno in trajnostno izbiro živil je Komisija napovedala

---

[1] Direktiva 1999/4/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. februarja 1999 o kavnih in cikorijinih ekstraktih (UL L 66, 13.3.1999, str. 26).
Direktiva 2000/36/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. junija 2000 o izdelkih iz kakava in čokolade, namenjenih za prehrano ljudi (UL L 197, 3.8.2000, str. 19).
Direktiva Sveta 2001/110/ES z dne 20. decembra 2001 o medu (UL L 10, 12.1.2002, str. 47).
Direktiva Sveta 2001/111/ES z dne 20. decembra 2001 o nekaterih sladkorjih, namenjenih za prehrano ljudi (UL L 10, 12.1.2002, str. 53).
Direktiva Sveta 2001/112/ES z dne 20. decembra 2001 o sadnih sokovih in nekaterih podobnih proizvodih, namenjenih za prehrano ljudi (UL L 10, 12.1.2002, str. 58).
Direktiva Sveta 2001/113/ES z dne 20. decembra 2001 o sadnih džemih, želejih, marmeladah in sladkani kostanjevi kaši, namenjeni za prehrano ljudi (UL L 10, 12.1.2002, str. 67).
Direktiva Sveta 2001/114/ES z dne 20. decembra 2001 o nekaterih vrstah delno ali v celoti dehidriranega konzerviranega mleka za prehrano ljudi (UL L 15, 17.1.2002, str. 19).

[2] UL L 347, 20.12.2013, str. 671.

[3] Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij z naslovom „Strategija ‚od vil do vilic‘ za pravičen, zdrav in okolju prijazen prehranski sistem“ (COM(2020) 381 final).

[4] To vključuje zmanjšanje vnosa prostih sladkorjev v prehrani, kot je bilo prikazano v znanstvenem mnenju Evropske agencije za varnost hrane o dopustni zgornji meji vnosa sladkorjev v živilih z dne 28. februarja 2022 (https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/7074). Proste sladkorje sestavljajo dodani sladkorji in tudi sladkorji, ki so naravno prisotni v sadnem soku in zgoščenem sadnem soku, katerih struktura je bila razgrajena. Želeji so proizvodi, proizvedeni iz sadnega soka in sladkorja.

tudi, da bo preučila predlog za razširitev obveznih označb porekla ali izvora na nekatere proizvode ob polnem upoštevanju učinkov na notranji trg.

Poleg tega se, zlasti kar zadeva Direktivo 2001/110/ES, sklepi predsedstva Sveta o označevanju hranilne vrednosti na sprednji strani embalaže, profilih hranil in označevanju porekla ali izvora z dni 15. in 16. decembra 2020[5] nanašajo na pozive držav članic v Svetu za kmetijstvo in ribištvo, naj se navedena direktiva revidira z namenom navedbe države porekla medu, ki se uporablja v mešanicah medu, in pozive Komisiji, naj začne pripravljati zakonodajni predlog ustrezne spremembe navedene direktive. Evropski parlament v svoji resoluciji z dne 20. oktobra 2021 o strategiji „od vil do vilic“ za pravičen, zdrav in okolju prijazen prehranski sistem[6] prav tako poziva Komisijo, naj predlaga zakonodajne spremembe pravil o označevanju medu, ki bodo omogočile boljše obveščanje potrošnikov.

Glede na zgoraj navedeno bi bilo treba revidirati direktive o zajtrku, zlasti Direktivo Sveta 2001/110/ES z dne 20. decembra 2001 o medu, Direktivo Sveta 2001/112/ES z dne 20. decembra 2001 o sadnih sokovih in nekaterih podobnih proizvodih, namenjenih za prehrano ljudi, Direktivo Sveta 2001/113/ES z dne 20. decembra 2001 o sadnih džemih, želejih, marmeladah in sladkani kostanjevi kaši, namenjeni za prehrano ljudi, in Direktivo Sveta 2001/114/ES z dne 20. decembra 2001 o nekaterih vrstah delno ali v celoti dehidriranega konzerviranega mleka za prehrano ljudi.

- **Skladnost z veljavnimi predpisi s področja zadevne politike**

Vsaka od štirih direktiv, ki jih zadeva ta predlog, je samostojen zakonodajni akt, ki ureja zadevne proizvode. Čeprav veljajo splošna pravila zakonodaje o živilih, razen če je v direktivah določeno drugače, pa ne obstajajo nobene druge zakonodajne določbe, ki se neposredno nanašajo na vidike, ki jih urejajo te direktive o medu, sadnih sokovih in nekaterih podobnih proizvodih, sadnih džemih, želejih, marmeladah in sladkani kostanjevi kaši ali nekaterih vrstah delno ali v celoti dehidriranega konzerviranega mleka.

- **Skladnost z drugimi politikami Unije**

Revizija prispeva k drugim ukrepom v okviru strategije „od vil do vilic“ in evropskega načrta za boj proti raku[7], ki sta namenjena spodbujanju bolj trajnostne in zdrave prehrane. Skladna je s prihodnjo revizijo Uredbe (EU) št. 1169/2011 Evropskega parlamenta in Sveta[8] o zagotavljanju informacij o živilih potrošnikom v zvezi z označevanjem porekla in hranilne vrednosti. Namenjena je tudi dopolnitvi napovedanega predloga zakonodajnega okvira za trajnostne prehranske sisteme.

---

5 Svet za kmetijstvo in ribištvo, 15. in 16. december 2020 (14048/20).

6 2020/2260(INI).

7 Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu z naslovom „Evropski načrt za boj proti raku“ (COM(2021) 44 final).

8 Uredba (EU) št. 1169/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2011 o zagotavljanju informacij o živilih potrošnikom, spremembah uredb (ES) št. 1924/2006 in (ES) št. 1925/2006 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive Komisije 87/250/EGS, Direktive Sveta 90/496/EGS, Direktive Komisije 1999/10/ES, Direktive 2000/13/ES Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Komisije 2002/67/ES in 2008/5/ES in Uredbe Komisije (ES) št. 608/2004 (UL L 304, 22.11.2011, str. 18).

2. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

• Pravna podlaga

Pravna podlaga štirih direktiv, ki so predmet te revizije, je člen 37 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti (prečiščeno besedilo Amsterdamske pogodbe). Ustrezna pravna podlaga za spreminjanje teh direktiv je člen 43 PDEU.

• Subsidiarnost (za neizključno pristojnost)

Pogodba o delovanju Evropske unije določa, da si Unija in države članice delijo pristojnost za kmetijstvo.

Zakonodaja Unije o tržnih standardih za kmetijske proizvode, vključno z direktivami o zajtrku, je za številne proizvode nadomestila raznovrstne prej obstoječe nacionalne standarde. Uskladitev zakonodaje držav članic o proizvodih, ki jih zajemajo štiri direktive o zajtrku, je bila utemeljena z dejstvom, da bi razlike v nacionalnih zakonodajah v zvezi s temi proizvodi lahko ustvarile razmere za nelojalno konkurenco, ki bi lahko zavajala potrošnike, ter tako neposredno vplivale na delovanje notranjega trga. Ob upoštevanju posledic za notranji trg posamezne države članice niso mogle zadovoljivo reševati te težave z nacionalnimi standardi.

Čeprav so tržni standardi Unije, vključno z direktivami o zajtrku, uspešno dosegli svoje zastavljene cilje, obstaja potreba po njihovi spremembi, da se upoštevajo nove potrebe, težave in vprašanja, ki so se pojavili od sprejetja aktov, kot so vidiki trajnostnosti. Ta predlog spremembe štirih direktiv o zajtrku vključuje predvsem posodobitev zahtev in opredelitev proizvodov, zaradi česar ne spreminja bistveno porazdelitve pristojnosti med Unijo in državami članicami, kot je določena v zakonodaji, ki se spreminja.

Natančneje, kot je navedeno v zvezi z označevanjem porekla medu v uvodni izjavi 5 Direktive 2001/110/ES, imajo potrošniki pravico vedeti za geografsko poreklo medu. Med drugim so različne vrste medu proizvedene na osnovi različnih rastlin in dreves. Okoljski, geografski in podnebni pogoji lahko vplivajo na lastnosti medu, ki se proizvaja v različnih delih sveta. Na te lastnosti vpliva tudi mešanje medu z različnim geografskim poreklom. Posledično obstaja tesna povezava med lastnostmi in kakovostjo medu ter njegovim poreklom. Da bi bili potrošniki ustrezno obveščeni o lastnostih in kakovosti medu, ki ga uživajo, in se prepreči zavajanje, je treba nujno zagotoviti popolne podatke o teh zadevah. Zato zdaj veljavna direktiva zahteva, da se na označbi navedejo država oziroma države, kjer je bil med pridelan. Vendar določa tudi možnost nadomestitve seznama držav porekla medu z eno izmed naslednjih označb, kot je primerno: „mešanica medu iz EU“, „mešanica medu, ki ni iz EU“, „mešanica medu iz EU in medu, ki ni iz EU“. Neusklajenost standardov EU je povzročila razlike v označevanju medu po Uniji, zaradi česar je lahko potrošnik zaveden, delovanje notranjega trga pa ovirano. Na primer, izvajalci, ki uvažajo mešanice medu, namenjene pakiranju v državi članici, ki zahteva seznam posameznih držav, morda ne poznajo konkretnih držav porekla medu. Ob upoštevanju tesne povezave med kakovostjo medu in njegovim poreklom ter cilja krepitve ozaveščene izbire potrošnikov iz strategije „od vil do vilic“, tudi v zvezi s poreklom živil, ter potrebe po izboljšanju delovanja notranjega trga je primerno uskladiti pravila o označevanju porekla in odpraviti možnost, da se država ali države porekla ne navedejo, če je med po poreklu iz več kot ene države.

Poleg tega, ker v Uniji ni skupnih pravil o zmanjšanju vsebnosti naravno prisotnega sladkorja v sadnih sokovih, kakovost in pristnost (tj. dejstvo, da je bil naravno prisotni sladkor dejansko odstranjen s posebnim postopkom, in ne z redčenjem z vodo ali z uporabo soka nezrelega sadja) teh pijač ne bi bili usklajeni po vsej Uniji. Ker bodo taki proizvodi čedalje pogosteje na voljo na trgu Unije, je treba določiti pravni okvir Unije za olajšanje njihovega prostega pretoka med državami članicami, hkrati pa še naprej ščititi interese potrošnikov v zvezi s

sadnimi sokovi (tj. za preprečevanje zmede) ter zagotavljati učinkovito in lojalno konkurenco med izvajalci ter kakovost in neoporečnost teh sadnih sokov z manj sladkorja zaradi postopka, ki lahko vpliva na lastnosti proizvoda.

Nazadnje, v odziv na spreminjajoče se potrebe potrošnikov bi morala direktiva o dehidriranem konzerviranem mleku vključevati obdelavo za proizvodnjo mlečnih proizvodov brez laktoze, angleški izraz „evaporated milk“ pa bi moral biti usklajen z mednarodnimi standardi.

- **Sorazmernost**

Uporabljeni pristop za vsako od glavnih predlaganih sprememb štirih zadevnih direktiv o zajtrku ne presega tistega, kar je primerno in potrebno za doseganje zastavljenih ciljev.

Namen predlagane spremembe o označevanju porekla medu je zagotoviti, da je lahko med v prostem pretoku na notranjem trgu in da so glede na tesno povezavo med kakovostjo medu in njegovim poreklom potrošnikom na voljo popolni podatki o poreklu medu. Čeprav se lahko z nadomestitvijo seznama posameznih držav s sklicem na mešanico zmanjša obremenitev izvajalcev, to ni ustrezno za zagotovitev, da so potrošnikom na voljo popolni podatki o poreklu medu. Poleg tega v več državah članicah že velja obveznost navedbe vseh posameznih držav, iz katerih je med po poreklu, brez možnosti nadomestitve posameznih imen s sklicem na mešanico, zato lahko to pravilo zavaja potrošnike in ovira delovanje notranjega trga. Posledično je odprava možnosti, da se država ali države porekla ne navedejo, če je med po poreklu iz več kot ene države, sorazmeren pristop za doseganje zastavljenih ciljev.

Kar zadeva sadne sokove z manj sladkorja, je namen uporabljenega pristopa vzpostaviti novo kategorijo proizvodov in določiti mejo za zmanjšanje vsebnosti sladkorja na enaki ravni, kot je določena v Uredbi (ES) št. 1924/2006 Evropskega parlamenta in Sveta[9] o prehranskih trditvah za trditve o zmanjšani vsebnosti sladkorja (za vsaj 30 %), da se zagotovi skladnost med tema pravnima okviroma in prepreči zmeda pri potrošnikih, čeprav za to novo kategorijo proizvodov trditev „z manj sladkorja“ ni prehranska trditev, temveč del samega imena proizvoda. Poleg tega bodo morali imeti končni proizvodi vse druge bistvene fizikalne, kemijske, organoleptične in prehranske lastnosti, ki so potrebne za zagotovitev, da je potrošnikom na voljo kakovosten proizvod.

Kar zadeva džeme, bi imeli pristopi, s katerimi bi se spremenila količina sladkorja (tj. zmanjšanje najmanjše količine sladkorja ali odprava najmanjše količine sladkorja), več slabosti kot prednosti. Sprememba praga za najmanjšo količino sladkorja, ki je v džemih potrebna za pravilno konzerviranje, konsistenco in občutek v ustih, bi imela posledice. Prvič, s tehničnega vidika je zelo zapletena, saj bi bilo treba ugotoviti novo ustrezno stopnjo, pri kateri bo džem še vedno želiral z ustrezno vrsto in količino pektinov. Drugič, sprememba bi imela znaten ekonomski vpliv in nezanemarljiv vpliv na okolje (tj. ustvarjanje dodatnih živilskih odpadkov, saj bi imeli džemi krajši rok uporabnosti, zaradi dodajanja več pektinov bi bilo treba uporabiti več vode, dodatni delež vsebovane vode pa bi še vedno moral izhlapeti in pasterizacija bi trajala dlje, pri čemer bi bilo treba za oboje porabiti dodatno energijo). Z znižanjem najnižjega praga za količino sladkorja bi se industriji tudi preprečilo trženje džema z zmanjšano vsebnostjo sladkorja v skladu z Uredbo (ES) št. 1924/2006 o prehranskih trditvah, saj tehnično ne bi bilo več mogoče proizvajati tovrstnih džemov. Zato je najustreznejša možnost pristop, po katerem se nadaljnja uporaba prodajnih označb „džem“ in „žele“ omogoči le za proizvode z večjo najmanjšo vsebnostjo sadja od trenutno zahtevane. Ta

[9] Uredba (ES) št. 1924/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. decembra 2006 o prehranskih in zdravstvenih trditvah na živilih (UL L 404, 30.12.2006, str. 9).

pristop industriji tudi ne preprečuje nadaljnjega trženja džema z zmanjšano vsebnostjo sladkorja (za vsaj 30 %) v skladu z Uredbo (ES) št. 1924/2006 o prehranskih trditvah.

Kadar je to mogoče, kot v primeru dehidriranega konzerviranega mleka, se sklicuje na mednarodno dogovorjene standarde, da se prepreči uvedba nesorazmernih pravil, zaradi katerih bi bil notranji trg v nasprotju z mednarodnimi standardi.

- **Izbira instrumenta**

Izbrani instrument je direktiva, ker ima obstoječa zakonodaja obliko direktiv in ker ni dokazane potrebe po njihovi nadomestitvi z neposredno veljavno uredbo.

3. REZULTATI NAKNADNIH OCEN, POSVETOVANJ Z DELEŽNIKI IN OCEN UČINKA

- **Naknadne ocene/preverjanja primernosti obstoječe zakonodaje**

Komisija je med pripravo revizije objavila zunanjo študijo za podporo ocene tržnih standardov (v nadaljnjem besedilu: študija)[10] in delovni dokument služb Komisije o oceni tržnih standardov (v nadaljnjem besedilu: ocena)[11]. Oba dokumenta zajemata direktive o zajtrku.

V oceni, ki temelji na študiji, je bilo ugotovljeno, da so tržni standardi Unije na splošno uspešni pri doseganju zastavljenih ciljev, ne da bi povzročali znatne nenamerne/nepričakovane učinke. Zlasti v zvezi z džemi, želeji in marmeladami je bilo v oceni ugotovljeno, da je bilo po zaslugi določb o najmanjši vsebnosti sladkorja in možnosti držav članic, da določijo odstopanja v zvezi s tem, doseženo zadovoljivo ravnovesje med interesom potrošnikov za zagotavljanje konzerviranja proizvodov in potrebo po upoštevanju posebnih nacionalnih značilnosti ter tudi prednostnih nalog politike za spodbujanje bolj zdravih načinov prehranjevanja (džemi z manjšo vsebnostjo prostih sladkorjev). V oceni je bilo nadalje ugotovljeno, da tržni standardi Unije zagotavljajo znatno dodano vrednost v primerjavi z mednarodnimi in zasebnimi tržnimi standardi, ker: (i) so obvezni, zahteve pa je treba izpolnjevati po vsej Uniji; (ii) so prilagojeni posebnim obratovalnim in tržnim razmeram v Uniji in (iii) za številne proizvode nalagajo strožje zahteve glede kakovosti. V oceni pa je bilo tudi ugotovljeno, da pri nekaterih obstoječih standardih morda niso zadovoljivo upoštevane spremembe na področju tehnologije, tržnih strategij in želja potrošnikov. To velja zlasti za sokove, v zvezi s katerimi je bila v oceni ugotovljena naslednja težava: z Direktivo 2012/12/EU je bilo določeno, da dodajanje sladkorjev sadnim sokovom ni več dovoljeno, po 28. oktobru 2016 pa tudi ne uporaba navedbe „od 28. aprila 2015 sadni sokovi ne vsebujejo dodanih sladkorjev“ za sadne sokove, medtem ko se lahko za druge pijače na osnovi sadja, vključno z nektarji, še naprej uporabljata navedbi „brez dodanih sladkorjev“ in „vsebuje le naravno prisotne sladkorje“, kar med potrošniki ustvarja zmedo in povzroča nelojalno konkurenco.

- **Posvetovanja z deležniki**

Komisija je leta 2019 izvedla oceno tržnih standardov, tudi v zvezi z direktivami o zajtrku, saj se te štejejo za tržne standarde, ter vključila javno posvetovanje. Nedavno, in sicer med 8. junijem in 31. avgustom 2021, je na svoji platformi EUSurvey izvedla javno posvetovanje

[10] Areté in drugi (2020). Evaluation of marketing standards contained in the CMO Regulation, the ‘Breakfast Directives’ and CMO secondary legislation (Ocena tržnih standardov, ki jih vsebujejo uredba o skupni ureditvi trgov, direktive o zajtrku in sekundarna zakonodaja o skupni ureditvi trgov). Bruselj: Evropska komisija. https://doi.org/10.2762/475831.

[11] Evropska komisija (2020). Evaluation of marketing standards (Ocena tržnih standardov). Delovni dokument služb komisije (SWD(2020) 230).

o reviziji tržnih standardov Unije za kmetijske proizvode, tudi v zvezi z direktivami o zajtrku, saj se te štejejo za tržne standarde. Komisija je 9. septembra 2021 v sodelovanju s Skupnim raziskovalnim središčem organizirala tudi tehnično delavnico z izbranimi strokovnjaki iz verige preskrbe s hrano, skupinami potrošnikov, nevladnimi organizacijami in akademiki[12] ter se v okviru ciljno usmerjenega posvetovanja od 17. septembra do 14. oktobra 2021 posvetovala z državami članicami. Prav tako je po elektronski pošti in z *ad hoc* video sestanki organizirala dopolnilna posvetovanja in dvostranske izmenjave s ključnimi deležniki.

Kar zadeva med, sektor čebelarstva v Uniji zelo podpira strožja pravila o označevanju porekla in navedbo posameznih držav za mešanice medu. Uvozniki in embalerji medu so poudarili potrebo po vzpostavitvi enakih konkurenčnih pogojev in enakih pravilih v vseh državah članicah.

Kar zadeva sadne sokove, industrija sokov podpira vzpostavitev nove kategorije sadnih sokov, pri katerih se naravno prisotni sladkorji odstranijo do stopnje, ki ne vpliva na druge bistvene lastnosti. Poleg tega je sektor izrazil interes, da se mu omogoči uporaba imena proizvoda sadni sok, tudi kadar so bili dodani druge sestavine in aditivi, kot so začimbe, zelišča in vlaknine. Vendar bi bile s tem spremenjene bistvene lastnosti sadnih sokov, ki so proizvodi z omejenim naborom morebitnih dovoljenih sestavin in snovi. Sektor je poleg tega zaprosil za možnost, da se na oznaki za sadne sokove navede, da ne vsebujejo dodanih sladkorjev.

Kar zadeva džeme, želeje in marmelade, želijo glavni proizvajalci ohraniti sedanje stanje v zvezi z vsebnostjo sadja in sladkorja, medtem ko so dobavitelji sadja naklonjeni povečanju vsebnosti sadja v navedenih proizvodih.

- **Ocena učinka**

Komisija je pripravila poročilo o oceni učinka revizije tržnih standardov Unije za kmetijske proizvode, vključno z direktivami o zajtrku, saj se te štejejo za tržne standarde, da bi posodobila pravila glede na razvoj trga ter zagotovila ponudbo trajnostnih proizvodov in povpraševanje po njih[13]. Odbor za regulativni razvoj je 21 septembra 2022 v zvezi s poročilom o oceni učinka izdal pozitivno mnenje s pridržki[14]. Kar zadeva spremembe, ki jih zajema ta predlog, je Odbor za regulativni nadzor zahteval, naj se poročilo o oceni učinka podkrepi z oceno in s primerjavo možnosti standardov, izbranih za poglobljene ocene, ter tudi s predvidenimi ureditvami spremljanja, kar je bilo obravnavano v ustreznih oddelkih poročila o oceni učinka.

Kar zadeva med, so bili proučeni naslednji pristopi:

- nadomestitev izraza „ki ni iz EU“ s tretjimi državami porekla;
- nadomestitev izraza „ki ni iz EU“ z geografsko regijo porekla;
- obvezna navedba vseh posameznih držav porekla (države članice in tretje države);
- obvezna navedba vseh posameznih držav porekla (države članice in tretje države), vključno z odstotkom.

---

12 Russo, C. in drugi (2022). Workshop on Marketing Standards: Benefits and costs of EU marketing standards for agri-food products (Delavnica o tržnih standardih: koristi in stroški tržnih standardov EU za kmetijsko-živilske proizvode). Tehnično poročilo Skupnega raziskovalnega središča. Luxembourg: Evropska unija. https://doi.org/10.2760/635080.

13 [to be completed by OP]

14 [to be completed by OP]

Prednostni pristop ustvarja pravno varnost za proizvajalce in uvoznike medu v Uniji. Države članice in deležniki so večkrat poudarili potrebo po boljšem obveščanju potrošnikov o poreklu medu v mešanicah. Ob upoštevanju vseh dejavnikov je bil ohranjen tretji pristop, saj bi zagotovil natančno opredelitev držav porekla, s čimer bi izpolnil želje potrošnikov, hkrati pa bi omejil stroške in bremena v zvezi z navedbo točnega odstotka vsakega porekla v mešanicah medu in bil skladen z mednarodnimi obveznostmi Unije.

V zvezi s sadnimi sokovi z manj sladkorja so bili proučeni naslednji pristopi:

- možnost I: odobritev nekaterih obdelav sadnega soka za zmanjšanje vsebnosti naravno prisotnih sladkorjev, in ker se bo vsebnost sladkorja zmanjšala pod obvezne ravni, dodatek odstopanja od najmanjših stopenj Brix za sadne sokove iz koncentrata (pod pogojem, da dodatek vode ne presega vode, ekstrahirane za zgoščevanje);
- možnost II: odobritev nekaterih obdelav ali dodatnih sestavin za zmanjšanje vsebnosti naravno prisotnega sladkorja, pri čemer se ohranijo vse druge bistvene fizikalne, kemijske, organoleptične in prehranske lastnosti končnega proizvoda (npr. hranila, okus, občutek v ustih) za uporabo imen proizvodov, ki se nanašajo na sadni sok (sadni sok iz koncentrata itd.);
- možnost III: enako kot možnost II z dodatno zahtevo, da bi se morala vsebnost sladkorja zmanjšati za vsaj 30 % v primerjavi s podobnim proizvodom v skladu z Uredbo (ES) št. 1924/2006 o prehranskih trditvah.

Ob upoštevanju vseh dejavnikov je bil ohranjen tretji pristop, saj je najučinkovitejši in najbolj sorazmeren za zagotavljanje, da so potrošniki pravilno obveščeni o proizvodu in da je proizvod kakovosten. S tem pristopom se vzpostavlja jasen pravni okvir, omogoča komercialno načrtovanje za velike akterje in MSP, ki razvijajo ta novi proizvod, ter zagotavlja podlaga za donosnost naložb, ki se nanašajo na njihovo raziskovanje in razvoj. Znanost je dovolj napredovala, da omogoča preverjanje pristnosti sadnih sokov z manj sladkorja. Poleg tega ta možnost nacionalnim nadzornim organom ne nalaga večjega bremena. Potrošniki in zdravstveni organi povprašujejo po spremembi sestave predelanih proizvodov, zlasti proizvodov z manjšo vsebnostjo prostih sladkorjev. To povpraševanje je bilo obravnavano z zadevnim pristopom. Glede na to, da so nosilci živilske dejavnosti in potrošniki že navajeni na prag 30-odstotnega zmanjšanja za vse proizvode, kar zadeva prehranske trditve o vsebnosti sladkorja, se zdi skladno, da se enak 30-odstotni prag uporabi za sadne sokove z manj sladkorja, namesto da se dovoli katera koli možna raven zmanjšane vsebnosti sladkorja, tudi če je pod 30 %.

Vsi pristopi veljajo za celotni sektor soka, bodisi za prihodnji uvoz iz tretjih držav bodisi za prihodnje trženje znotraj Unije, s pozitivnim vplivom v smislu zagotavljanja donosnosti naložb, torej pozitivnim ekonomskim vplivom za proizvajalce. Prednostni pristop zagotavlja več priložnosti v smislu segmentacije trga, s čimer omogoča boljšo presojo kakovosti končnega proizvoda. Zagotavljanje, da potrošniki dobijo proizvode z zmanjšano vsebnostjo sladkorja (sadni sok z manj sladkorja z na splošno boljšim prehranskim profilom), prispeva k cilju opolnomočenja potrošnikov za ozaveščeno, zdravo in trajnostno izbiro živil. Enako velja za zagotavljanje, da imena proizvodov med potrošniki ne ustvarjajo zmede in jih ne napeljujejo k izbiri proizvoda, ki ni v skladu z njihovimi pričakovanji. Prednostni pristop nalaga zmanjšanje vsebnosti sladkorja za vsaj 30 %. Poudarek na vidiku zdravja je celo izrazitejši, saj bi se vsebnost sladkorja zmanjšala za vsaj 30 %, in ne manj. Pri tem pristopu sicer obstaja tveganje, da bi bilo na trgu s tako nizko vsebnostjo sladkorja prodanih manj proizvodov v primerjavi s pristopi, ki ne nalagajo vsaj 30-odstotnega zmanjšanja. Vendar bi bili z zahtevano obvezno navedbo, da gre za proizvod z manj sladkorja, potrošniki jasno

opozorjeni na lastnosti zmanjšane vsebnosti sladkorja v proizvodu. Neposredni vplivi na okolje se ne predvidevajo, saj se za nobenega od postopkov, uporabljenih za zmanjšanje vsebnosti naravno prisotnih sladkorjev, ne šteje, da nalaga uporabo proizvodov, ki znatno vplivajo na okolje ali so zelo energijsko potratni.

Kar zadeva džeme, so bili proučeni naslednji pristopi:

- popolna odprava zahtevane najmanjše količine skupnih sladkorjev;
- zmanjšanje zahtevane najmanjše količine skupnih sladkorjev, na primer na 55 %, kot velja v Franciji, Nemčiji ali na Nizozemskem, ali na 50 %;
- povečanje splošne najmanjše vsebnosti sadja na 450 g/1 000 g (v nasprotju s sedanjimi 350 g/1 000 g), ki se je do zdaj uporabljala le za „ekstra džem“ in „ekstra žele“, s čimer se posledično zmanjša količina dodanega sladkorja, potrebnega za doseganje najmanjše vsebnosti topnih snovi v teh proizvodih.

Ob upoštevanju vseh dejavnikov je bil ohranjen tretji pristop, saj je najučinkovitejši in najbolj sorazmeren za zagotavljanje, da se količina dodanega sladkorja, potrebnega za doseganje najmanjše vsebnosti topnih snovi v teh proizvodih, zmanjša, hkrati pa se ohranijo bistvene lastnosti proizvoda (konzerviranje, konsistenca in občutek v ustih). Ta pristop pomeni, da sedanja raven vsebnosti sadja, ki se uporablja za „ekstra džem“ in „ekstra želeje“, postaja nova raven vsebnosti sadja, ki jo je treba uporabiti za „džeme“ in „želeje“, za proizvode, poimenovane „ekstra džem“ oziroma „ekstra želeji“, pa je treba uporabiti še višjo vrednost vsebnosti sadja. To je ob upoštevanju preudarkov o segmentaciji trga na podlagi povpraševanja, tako z vidika notranjega trga kot tudi mednarodne trgovine, ekonomsko smotrna možnost, ki spodbuja zdravstveno ustreznejše proizvode z manj prostimi sladkorji. Ta pristop ne ustvarja dodatnih živilskih odpadkov. Prav tako ne ustvarja novega upravnega bremena, hkrati pa ohranja sedanje stanje glede možnosti, da se države članice prilagodijo svojim nacionalnim prednostnim izbiram ter v svoji nacionalni zakonodaji zmanjšajo najmanjšo vsebnost sladkorja v džemih in želejih.

S tem pristopom bi se samodejno zmanjšala vsebnost dodanega sladkorja v proizvodih. Pri tem bi se lahko teoretično zvišali stroški predelovalcev, vendar se ocenjuje, da gre pri tem le za rahlo zvišanje, saj je raven vsebnosti sadja v veliki večini džemov, ki se tržijo v Uniji, že enaka sedanji zahtevani ravni za ekstra džeme ali višja od nje. Sektor bi imel nekaj stroškov s prilagoditvijo vseh označb na embalaži. Ta ekonomski vpliv bi se lahko odpravil s prehodnim obdobjem za uporabo novih pravil. Vsesplošno povečanje vsebnosti sadja v džemih na raven ekstra džemov bi s stroški in organizacijo proizvodnje vplivalo le na proizvajalce, ki zdaj ne proizvajajo ekstra džemov, saj bi morali za svoje proizvode spremeniti svojo proizvodnjo tako, da bi povečali vsebnost sadja, da bi lahko še naprej uporabljali ime proizvoda „džem“. Ekonomski vpliv bi bil zato precej omejen. Kar zadeva družbeni vpliv, je namen tega pristopa vplivati na raven prostih sladkorjev v džemih in količino celotnega zaužitega sadja, ne pa tudi na rok uporabnosti, saj se najmanjša vsebnost skupnega sladkorja ne spreminja. Prav tako ne bi bila odpravljena možnost, da države članice dovolijo manjšo najmanjšo vsebnost sladkorja, in ne bi bilo preprečeno trženje džemov z zmanjšano vsebnostjo sladkorja (za vsaj 30 %) v skladu z Uredbo (ES) št. 1924/2006 o prehranskih trditvah. Pri enaki velikosti obroka bi ta sprememba povzročila povečanje celotne vsebnosti sadja v džemih in manjši vnos prostih sladkorjev. Glavni vpliv te možnosti bi bil, da na trgu Unije ne bi bili več na voljo proizvodi, označeni kot džemi z manjšo celotno vsebnostjo sadja, kar bi povzročilo vsesplošen dvig standarda in zagotovilo višjo kakovost za potrošnike. Neposreden vpliv na okolje se ne pričakuje. Ta možnost lahko kvečjemu ustvari večji trg za sadje, ki ni skladno s tržnimi

standardi za svežo porabo, in v tem smislu pozitivno vpliva na živilske odpadke. Vendar je ta pozitivni vpliv težko količinsko opredeliti, saj je odvisen od posamezne vrste sadja in proizvodne regije v Uniji.

Predlog spremembe štirih direktiv predvidoma ne bo neposredno vplival na okolje. Zato niso bile ugotovljene nobene težave, ki bi znatno škodovale okolju, ali neskladnosti z evropskimi podnebnimi pravili[15].

Za prednostne pristope se je štelo, da prispevajo k naslednjim ciljem trajnostnega razvoja[16]:

– cilj trajnostnega razvoja št. 2: Odpraviti lakoto, zagotoviti prehransko varnost in boljšo prehrano ter spodbujati trajnostno kmetijstvo (2.4 Do leta 2030 zagotoviti sisteme za trajnostno proizvodnjo hrane in uvesti odporne načine kmetovanja, ki prispevajo k večji produktivnosti in proizvodnji ter k ohranjanju ekosistemov, omogočajo boljše prilagajanje na podnebne spremembe, izredne vremenske pojave, sušo, poplave in druge nesreče ter postopno izboljšujejo kakovost tal in zemljišč);

– cilj trajnostnega razvoja št. 3: Poskrbeti za zdravo življenje in spodbujati splošno dobro počutje v vseh življenjskih obdobjih (3.4 Do leta 2030 s preventivnimi ukrepi in zdravljenjem za tretjino zmanjšati število primerov prezgodnje smrti zaradi nenalezljivih bolezni ter spodbujati duševno zdravje in dobro počutje);

– cilj trajnostnega razvoja št. 8: Spodbujati trajnostno, vključujočo in vzdržno gospodarsko rast, polno in produktivno zaposlenost ter dostojno delo za vse (8.2 Izboljšati produktivnost gospodarstva z diverzifikacijo, tehnološko prenovo in inovacijami ter s poudarkom na delovno intenzivnih panogah z visoko dodano vrednostjo);

– cilj trajnostnega razvoja št. 12: Zagotoviti trajnostne načine proizvodnje in porabe (12.8 Do leta 2030 zagotoviti, da bodo ljudje povsod po svetu ustrezno seznanjeni in ozaveščeni za trajnostni razvoj in sonaraven način življenja).

Predlog se nanaša na pravila o opredelitvah pojmov, imenih ter skupnih pravilih o zahtevah glede sestave in označevanja medu, sadnih sokov in džemov. Ne predvideva spremembe nobenega postopka avtomatizacije, ki so ga ali ga bodo uvedli industrija ali organi za proizvodnjo ali nadzor kakovosti zadevnih proizvodov. V tem smislu se ne pričakuje vpliv na načelo „privzeto digitalno“[17].

- **Primernost in poenostavitev ureditve**

V oceni je bilo ugotovljeno, da so možnosti za poenostavitev pravil o medu, džemih, želejih in marmeladah, sadnih sokovih in nekaterih podobnih proizvodih ter dehidriranem konzerviranem mleku omejene glede na razmeroma nizke stroške izpolnjevanja tržnih standardov Unije in dejstvo, da deležniki, s katerimi so bila opravljena posvetovanja (nosilci dejavnosti in pristojni organi), v določbah niso ugotovili nobenih prekrivanj/odvečnosti, ki bi lahko povzročili nepotrebne stroške. Glede na navedeno ni mogoče pričakovati niti povečanja učinkovitosti niti poenostavitve v zvezi z izvajanjem politike.

---

15 Uredba (EU) 2021/1119 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. junija 2021 o vzpostavitvi okvira za doseganje podnebne nevtralnosti in spremembi uredb (ES) št. 401/2009 in (EU) 2018/1999 (UL L 243, 9.7.2021, str. 1).

16 https://undocs.org/A/RES/71/313

17 Sporočilo Komisije z naslovom „Digitalni kompas do leta 2030: evropska pot v digitalno desetletje“ (COM(2021) 118 final).

- **Temeljne pravice**

Pri reviziji se spoštujejo pravice iz Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (člena 51 in 52); učinkovit sistem tržnih standardov EU, vključno z direktivami o zajtrku, bo prispeval zlasti k zmožnosti deležnikov, da na celotnem notranjem trgu izvajajo gospodarsko pobudo pod enakimi konkurenčnimi pogoji (člen 16), hkrati pa zaščitil interese potrošnikov in prispeval k izpolnjevanju njihovih pričakovanj.

4. PRORAČUNSKE POSLEDICE

Predlog ne vpliva na proračun Evropske unije.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Načrti za izvedbo ter ureditev spremljanja, ocenjevanja in poročanja**

Šteje se, da načrt za izvedbo za te revizije ni potreben, saj imajo države članice dolgoletne izkušnje z izvajanjem štirih zadevnih direktiv o zajtrku, področje uporabe predlaganih revizij pa je zelo tehnično.

Vpliv glavnih revizij štirih zadevnih direktiv o zajtrku se bo ocenjeval na naslednji način:

Vpliv podrobnega označevanja porekla mešanic medu na trgu medu EU se bo ocenjeval s spremljanjem razvoja prodaje medu z različnimi označbami porekla. Te informacije niso sistematično na voljo. Potrebna bo reprezentativna tržna raziskava. V idealnem primeru bo Komisija tako raziskavo izvedla na podlagi informacij posameznih držav članic.

Vpliv vzpostavitve nove kategorije proizvodov v Direktivi 2001/112/ES se bo ocenjeval s spremljanjem razvoja sadnega soka z manj sladkorja v smislu prodaje in tržnih deležev v Uniji v srednjeročnem obdobju z uporabo poročil o trgu in podatkov družbe Euromonitor za ocenjevanje uporabe sadnih sokov z manj sladkorja in zanimanja potrošnikov zanje.

Vpliv revizije sestave džemov in želejev se bo ocenjeval z rednim pregledovanjem ravni prodaje džemov in drugih proizvodov, zajetih z zadevno direktivo, v primerjavi z drugimi mazavimi proizvodi ali drugimi proizvodi na osnovi sadja, pa tudi z razširitvijo obsega obstoječih raziskav, kot je Eurostatova raziskava o uživanju sadja in zelenjave, ter nacionalnih prehranskih raziskav na druge proizvode, ki vsebujejo sadje, da bi se ocenila raven uživanja džemov in želejev v Uniji.

Poleg tega bo Komisija uporabila obstoječe kanale za spremljanje izvajanja tržnih standardov na splošno za zbiranje informacij in podatkov o tem, kako izvajalci na trgu izvajajo predlagane revizije direktiv o zajtrku, kako jih razumejo potrošniki, kako jih nadzorujejo organi in kakšna je njihova splošna dodana vrednost. To vključuje redne namenske razprave o standardih v strokovni skupini za skupno ureditev trgov kmetijskih proizvodov z delegati organov držav članic in v skupini za civilni dialog z ustreznimi deležniki. Nato se bodo informacije skupaj z drugimi uporabile v študiji o delovanju tržnih standardov (vključno z direktivami o zajtrku) in njihovem prispevku k delovanju trga, ki jo namerava Komisija izvesti v srednjeročnem obdobju.

- **Obrazložitveni dokumenti (za direktive)**

Za ta predlog ni potreben obrazložitveni dokument o njegovem prenosu, saj je dovolj samostojen.

- **Natančnejša pojasnitev posameznih določb predloga**

Člen 2(4) Direktive 2001/110/ES zahteva, da se na označbi navedejo država ali države porekla, kjer je bil med pridelan, in določa, da se lahko, če je med po poreklu iz več kot ene države članice ali tretje države, obvezna označba držav porekla nadomesti z eno od naslednjih označb, kot je primerno: „mešanica medu iz EU“, „mešanica medu, ki ni iz EU“, „mešanica medu iz EU in medu, ki ni iz EU“. Ob upoštevanju cilja krepitve ozaveščene izbire potrošnikov iz strategije „od vil do vilic“, tudi v zvezi s poreklom živil, ter v interesu ohranjanja učinkovitega delovanja notranjega trga po vsej Uniji z uskladitvijo pravil o označevanju je ustrezno revidirati pravila o označevanju porekla medu in določiti, da je treba na embalaži navesti države ali države porekla. Ob upoštevanju zmanjšane velikosti pakiranj, ki vsebujejo eno samo porcijo medu (pakiranja za zajtrk), in posledičnih tehničnih težav, kadar je med po poreklu iz več kot ene države, je primerno ta pakiranja izvzeti iz obveznosti navajanja posameznih držav porekla.

Leta 2012 je bila Direktiva 2001/112/ES spremenjena z Direktivo 2012/12/EU Evropskega parlamenta in Sveta zaradi novih pravil o dovoljenih sestavinah, kot so tista, ki se nanašajo na dodajanje sladkorjev, ki pri sadnih sokovih niso bili več dovoljeni. Po tej spremembi zahtev o sestavi sadnih sokov je lahko industrija sadnega soka le eno leto uporabljala navedbo, da sadni sokovi ne vsebujejo dodanih sladkorjev, za obveščanje potrošnikov in da bi jim omogočila takojšnje jasno razlikovanje med sadnimi sokovi in nekaterimi drugimi podobnimi proizvodi glede dodanih sladkorjev v proizvodih. To kratko obdobje se je izkazalo za nezadostno za obveščanje družbe, da po uvedbi novih pravil o dovoljenih sestavinah dodajanje sladkorjev v sadnih sokovih ni več dovoljeno. Posledično nekaterim potrošnikom in zdravstvenim delavcem še vedno ni jasno, da sadni sokovi v nasprotju s sadnimi nektarji ne smejo vsebovati dodanih sladkorjev.

Hkrati se lahko v skladu z delom II, točka 2, alinea 5, Priloge I k Direktivi 2001/112/ES za sadne nektarje, ki ne vsebujejo niti dodanih sladkorjev niti sladil, navede prehranska trditev „brez dodanih sladkorjev“ ali katera koli trditev z verjetno enakim pomenom za potrošnika, ki jo spremlja navedba „vsebuje naravno prisotne sladkorje“. To lahko skupaj z dejstvom, da se za sadne sokove ne sme uporabljati prehranska trditev o sladkorjih niti navedba „vsebuje naravno prisotne sladkorje“, zavaja potrošnike, saj so raziskave pokazale, da bi imel med več proizvodi z enako ali zelo podobno hranilno sestavo prednost proizvod s prehransko trditvijo.

Zato je ob upoštevanju zlasti dejstva, da so potrošniki čedalje bolj ozaveščeni o skrbi za zdravje v zvezi z uživanjem sladkorja, primerno revidirati pravila o uporabi navedb o sladkorju za sadne sokove, da se potrošnikom omogočijo ozaveščene izbire. Zato je primerno brez časovne omejitve ponovno uvesti možnost, da industrija uporabi navedbo, da sadni sokovi ne vsebujejo dodanih sladkorjev.

Zaradi tehničnega napredka so bile razvite ali se razvijajo nove tehnike predelave za odstranjevanje naravno prisotnih sladkorjev v sadnih sokovih in sadnih sokovih iz koncentrata, da bi se zadostilo naraščajočemu povpraševanju potrošnikov po proizvodih z nižjo vsebnostjo sladkorja. Čeprav se lahko taki proizvodi v Uniji tržijo, če so skladni z vso ustrezno zakonodajo, na njih ne sme biti navedeno ime proizvoda „sadni sok“ ali „sadni sok iz koncentrata“, saj se za pridobivanje navedenih proizvodov uporablja obdelava, ki ni obdelava, dovoljena v delu II, točka 3, Priloge I k Direktivi 2001/112/ES, in je njihova skupna vsebnost sladkorja (stopnja Brix) manjša kot pri soku, ki je bil ekstrahiran iz sadja.

Ker so taki proizvodi vse pogosteje na voljo na trgu Unije, je za njihovo lažje dajanje na notranji trg ob hkratnem upoštevanju potrebe po spodbujanju spremembe sestave proizvodov za zmanjšanje količine sladkorjev, prisotnih v sadnih sokovih, primerno vzpostaviti novo kategorijo proizvodov za sadne sokove, katerih naravno prisotni sladkorji so bili deloma

odstranjeni, vse njihove druge bistvene fizikalne, kemijske, organoleptične in prehranske lastnosti pa ohranjene. Na teh proizvodih bi moralo biti navedeno ime proizvoda „sadni sok z manj sladkorja“ ali „sadni sok z manj sladkorja iz koncentrata“, njihova stopnja Brix pa bi morala biti nižja od stopnje Brix soka, ki je bil ekstrahiran iz sadja. Prav tako je primero določiti pravila o dovoljenih sestavinah za te proizvode ter dovoljenih obdelavah in snoveh. Pričakuje se, da bodo zaradi tehničnega napredka razvite nove tehnike predelave. V skladu s členoma 7 in 7a Direktive 2001/112/ES je Komisija pooblaščena za sprejemanje delegiranih aktov, da se med drugim določijo dovoljene obdelave v delu II, točka 3, Priloge I k navedeni direktivi za njihovo uskladitev z razvojem ustreznih mednarodnih standardov ali upoštevanje tehničnega napredka, zlasti v zvezi z zmanjšanjem vsebnosti sladkorja v sadnih sokovih.

V skladu s Prilogo I k Direktivi 2001/112/ES lahko sadni nektarji vsebujejo dodane sladkorje in/ali med. Da bi se podprla proizvodnja in trženje sadja ter izboljšala minimalna kakovost nektarjev, bi bilo treba zmanjšati delež sladkorjev in/ali medu, ki se lahko dodajajo sadnim nektarjem, ki imajo nizko naravno kislost in so prijetni za uživanje.

Del II, točka 3, Priloge I k Direktivi 2001/112/ES ureja dovoljene obdelave in snovi za sadne sokove in nekatere podobne proizvode. Beljakovine iz sončničnih semen se vse pogosteje uporabljajo za neposredno prehrano ljudi in so se izkazale za učinkovito orodje za bistrenje sadnih sokov. Da bi se upošteval ta nadaljnji napredek, bi bilo treba beljakovine iz sončničnih semen dodati na seznam dovoljenih obdelav in snovi.

Sok, ekstrahiran iz kokosovih orehov, se v Uniji vse pogosteje trži in uživa. V skladu s členom 3(2) Direktive 2001/112/ES je predpisano prodajno ime navedenega proizvoda „kokosov sok“. Vendar je v mednarodnem standardu, vključenem v Kodeks splošnega standarda za sadne sokove in nektarje (Codex Stan 247-2005), ki ga je sprejela Komisija za Codex Alimentarius na svojem 28. zasedanju, ki je potekalo od 4. do 9. julija 2005, navedeno, da je ime „kokosova voda“ sopomenka za „kokosov sok“, ki je ekstrahiran neposredno iz kokosovega oreha brez iztiskanja kokosovega mesa. Da bi se Direktiva 2001/112/ES uskladila z navedenim mednarodnim standardom, je zato v Prilogo III k navedeni direktivi primerno dodati posebno poimenovanje za „kokosovo vodo“. To posebno poimenovanje se lahko uporablja v ustreznih uradnih jezikih. Poleg tega, ker se lahko kokosov sok pridobiva iz rekonstituiranega zgoščenega kokosovega soka s pitno vodo, je primerno v Prilogi V k navedeni direktivi za ta proizvod določiti najmanjšo stopnjo Brix.

Člen 2(4) Direktive 2001/113/ES zahteva obvezno navedbo vsebnosti sladkorja na označbi, razen če je na njej navedena prehranska trditev v zvezi s hranilno vrednostjo sladkorjev. Ta zahteva je strožja od pravil, določenih v Direktivi Sveta 90/496/EGS z dne 24. septembra 1990 o označevanju hranilne vrednosti živil, v skladu s katerimi je bila vključitev podatkov o hranilni vrednosti na predpakiranih živilih prostovoljna, razen če je bila navedena prehranska trditev v zvezi s hranilno vrednostjo, če pa je bila navedena prehranska trditev v zvezi s sladkorji, bi morala vključevati navedbo količin sladkorja. Direktiva 90/496/EGS je bila razveljavljena in nadomeščena z Uredbo (EU) št. 1169/2011 Evropskega parlamenta in Sveta o zagotavljanju informacij o živilih potrošnikom. V skladu z Uredbo (EU) št. 1169/2011 je zdaj navedba hranilne vrednosti na embalaži obvezna. Zato posebna določba o označevanju vsebnosti sladkorja v Direktivi 2001/113/ES ni več potrebna in jo je primerno črtati.

Del I Priloge I k Direktivi 2001/113/ES določa najmanjšo količino sadja, ki se uporablja za proizvodnjo džema, želeja, ekstra džema ali ekstra želeja. Uporaba izrazov „ekstra džem“ in „ekstra žele“ je rezervirana za proizvode, proizvedene z večjo količino sadja v primerjavi z „džemom“ oziroma „želejem“. Del II Priloge I k isti direktivi določa najmanjšo vsebnost topnih snovi (tj. bodisi naravno prisotnih sladkorjev v sadju bodisi dodanih sladkorjev) za

navedene proizvode, da bi se upoštevale obstoječe nacionalne tradicije pri pripravi sadnih džemov, želejev, marmelad in sladkane kostanjeve kaše, pa državam članicam omogoča, da dovolijo nižjo najmanjšo vsebnost topnih snovi.

Če se količina sadja, ki se uporablja za proizvodnjo džemov in želejev, poveča, se količina dodanega sladkorja, potrebnega za doseganje najmanjše vsebnosti topnih snovi v teh proizvodih, zmanjša. Da bi se spodbujala proizvodnja džemov z višjo ravnjo vsebnosti sadja, s tem pa tudi trg sadja, ter hkrati upoštevala potreba po zmanjšanju vsebnosti prostih sladkorjev, tj. dodanih sladkorjev in tudi sladkorjev, ki so naravno prisotni v sadnem soku, je treba povečati najmanjšo količino sadja, ki se uporablja za proizvodnjo džema in ekstra džema, določeno v Prilogi I k Direktivi 2001/113/ES. Da bi se spodbujala proizvodnja želejev z višjo ravnjo vsebnosti sadja, s tem pa tudi trg sadja, je treba povečati najmanjšo količino sadja, ki se uporablja za proizvodnjo želeja in ekstra želeja, določeno v Prilogi I k Direktivi 2001/113/ES. Podobno, da bi se potrošnikom pomagalo pri bolj ozaveščeni, zdravi izbiri živil, je primerno dovoliti uporabo rezerviranih imen za proizvode, opredeljene v delu I Priloge I k Direktivi 2001/113/ES, pri katerih je vsebnost topnih snovi manjša od 60 %, vendar izpolnjujejo pogoje, ki se uporabljajo za prehransko trditev „zmanjšana vsebnost sladkorjev“, določeno v Prilogi k Uredbi (ES) št. 1924/2006 v zvezi z zmanjšano vsebnostjo sladkorja.

Priloga I k Direktivi 2001/113/ES omejuje izraz „marmelada“ na posebno mešanico citrusov. Vendar, čeprav se predpisana prodajna imena, določena v Prilogi I k Direktivi 2001/113/ES, uporabljajo v trgovini za poimenovanje proizvodov iz navedene priloge, se v številnih jezikih Unije v širši družbi medsebojno zamenljivo uporabljata izraza „marmelada“ in „džem“ za džeme iz sadja, ki ni niso citrusi. Da bi se v takih primerih upoštevale te prakse, bi morale države članice imeti možnost dovoliti uporabo izraza „marmelada“ za ime proizvoda „džem“. Da bi se preprečila zmeda pri potrošnikih, bi bilo treba po vsej Uniji za proizvod, ki je bil do zdaj opredeljen kot „marmelada“, uporabljati izraz „marmelada iz citrusov“, da bi se vzpostavilo razlikovanje med tema kategorijama proizvodov. To je tudi v skladu z mednarodnim standardom, vključenim v Kodeks splošnega standarda za džeme, želeje in marmelade (Codex Stan 296-2009), ki ga je sprejela Komisija za Codex Alimentarius na svojem 32. zasedanju, ki je potekalo od 29. junija do 4. julija 2009, in ki vzpostavlja razlikovanje med marmelado iz citrusov in marmelado, ki ni iz citrusov. Zato je v zvezi z imenom proizvoda „marmelada“ primerno ustrezno revidirati Direktivo 2001/113/ES.

V Prilogi II k Direktivi 2001/113/ES so navedene dodatne sestavine, ki se lahko uporabljajo v proizvodnji proizvodov, zajetih z navedeno direktivo. Sadni sok citrusov se lahko uporablja kot kislina v džemu, ekstra džemu, želeju in ekstra želeju, pridobljenih iz drugih vrst sadja. V primerjavi s sokom, ki ni iz koncentrata, je sadni sok citrusov v svoji zgoščeni obliki manj voluminozen in lažji za prevažanje, bolj stabilen, lahko se dlje konzervira in omogoča manjšo porabo energije za izhlapevanje deleža vsebovane vode pri proizvodnji končnega proizvoda džema ali želeja. Njegova uporaba v proizvodnji džemov, ekstra džemov, želejev in ekstra želejev je zato bolj trajnostna kot uporaba svežega sadnega soka citrusov. Zato je primerno zgoščeni sadni sok citrusov dodati na seznam dodatnih sestavin, določenih v Prilogi II k Direktivi 2001/113/ES.

V točki 3 Priloge I k Direktivi 2001/114/ES so navedene obdelave, dovoljene za delno ali v celoti dehidrirano konzervirano mleko. V odziv na spreminjajoče se potrebe potrošnikov bi bilo treba dovoliti obdelavo za proizvodnjo proizvodov iz dehidriranega mleka brez laktoze. Poleg tega bi bilo treba posebno poimenovanje za angleški izraz „evaporated milk“ v Prilogi II k navedeni direktivi uskladiti z mednarodnimi standardi, opredeljenimi v Kodeksu standarda za evaporirano mleko (Codex Stan 281-1971).

Direktive 2001/110/ES, 2001/112/ES, 2001/113/ES in 2001/114/ES vsebujejo sklice na razveljavljene akte. Direktiva 2000/13/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. marca 2000 o približevanju zakonodaje držav članic o označevanju, predstavljanju in oglaševanju živil je bila razveljavljena in nadomeščena z Uredbo (EU) št. 1169/2011. Direktiva Sveta 89/107/EGS z dne 21. decembra 1988 o približevanju zakonodaj držav članic o aditivih za živila, ki se smejo uporabljati v živilih, namenjenih za prehrano ljudi, in Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta št. 95/2/ES z dne 20. februarja 1995 o aditivih za živila razen barvil in sladil sta bili razveljavljeni in nadomeščeni z Uredbo (ES) št. 1333/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o aditivih za živila. Navedene sklice bi bilo treba zato nadomestiti s sklici na ustrezne določbe Uredbe (EU) št. 1169/2011 in Uredbe (ES) št. 1333/2008.

Da bi lahko države članice sprejele nacionalne zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, bi bilo treba določiti 18-mesečno obdobje prenosa. Da bi se izvajalcem omogočilo dovolj časa za prilagoditev novim zahtevam, bi se morale navedene nacionalne določbe, s katerimi se prenese ta direktiva, začeti uporabljati šele 24 mesecev po datumu začetka veljavnosti te direktive.

Da bi se upoštevali interesi gospodarskih subjektov, ki dajejo na trg ali označujejo svoje proizvode v skladu z zahtevami, veljavnimi pred uporabo nacionalnih določb, s katerimi se prenese ta direktiva, je treba določiti ustrezne prehodne ukrepe. Zato bi bilo treba v tej direktivi določiti, da se lahko ti proizvodi še naprej tržijo v omejenem obdobju po koncu obdobja prenosa.

2023/0105 (COD)

Predlog

DIREKTIVA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o spremembi direktiv Sveta 2001/110/ES o medu, 2001/112/ES o sadnih sokovih in nekaterih podobnih proizvodih, namenjenih za prehrano ljudi, 2001/113/ES o sadnih džemih, želejih, marmeladah in sladkani kostanjevi kaši, namenjeni za prehrano ljudi, ter 2001/114/ES o nekaterih vrstah delno ali v celoti dehidriranega konzerviranega mleka za prehrano ljudi

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 43(2) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora[1],

ob upoštevanju mnenja Odbora regij[2],

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) V skladu s cilji, določenimi v Sporočilu Komisije z dne 11. decembra 2019 o evropskem zelenem dogovoru, je Komisija 20. maja 2020 sprejela sporočilo z naslovom „Strategija ‚od vil do vilic' za pravičen, zdrav in okolju prijazen prehranski sistem" (v nadaljnjem besedilu: strategija „od vil do vilic"), v katerem je napovedala ukrepe za bolj zdrav in trajnosten prehranski sistem Unije. Komisija si v okviru teh ukrepov prizadeva spodbujati spremembo sestave živil z visoko vsebnostjo sladkorjev ter olajšati prehod na zdrave in trajnostne načine prehranjevanja. Poleg tega je za opolnomočenje potrošnikov za ozaveščeno, zdravo in trajnostno izbiro živil napovedala tudi možno razširitev obveznih označb porekla ali izvora na nekatere proizvode ob polnem upoštevanju učinkov na notranji trg.

(2) Direktiva Sveta 2001/110/ES[3] določa opredelitve pojmov, imena ter skupna pravila o zahtevah glede sestave in označevanja medu.

(3) Ob upoštevanju tesne povezave med kakovostjo medu in njegovim poreklom ter potrebe, da potrošniki niso zavedeni glede kakovosti proizvoda, Direktiva 2001/110/ES določa pravila o označevanju porekla, kjer je bil med pridelan. Natančneje, člen 2(4) navedene direktive zahteva, da se na označbi navedejo država ali države porekla, kjer je bil med pridelan, in določa, da se lahko, če je med po poreklu iz več kot ene države članice ali tretje države, obvezna navedba držav porekla nadomesti z eno od naslednjih navedb, kot je primerno: „mešanica medu iz EU", „mešanica medu, ki ni iz EU", „mešanica medu iz EU in medu, ki ni iz EU". Različna pravila, ki so jih države članice sprejele na tej podlagi, lahko zavajajo potrošnike in ovirajo

[1] UL C […], […], str. […].
[2] UL C […], […], str. […].
[3] Direktiva Sveta 2001/110/ES z dne 20. decembra 2001 o medu (UL L 10, 12.1.2002, str. 47).

delovanje notranjega trga. Ob upoštevanju cilja krepitve ozaveščene izbire potrošnikov iz strategije „od vil do vilic“, tudi v zvezi s poreklom živil, ter v interesu ohranjanja učinkovitega delovanja notranjega trga po vsej Uniji z uskladitvijo pravil o označevanju je ustrezno revidirati pravila o označevanju porekla medu in določiti, da je treba na embalaži navesti državo ali države porekla. Ob upoštevanju zmanjšane velikosti pakiranj, ki vsebujejo eno samo porcijo medu (pakiranja za zajtrk), in posledičnih tehničnih težav je primerno ta pakiranja izvzeti iz obveznosti navajanja posameznih držav porekla, kadar je med po poreklu iz več kot ene države.

(4) Direktiva Sveta 2001/112/ES[4] določa bistvene zahteve, ki jih je treba izpolnjevati v zvezi s proizvodnjo, sestavo in označevanjem sadnih sokov in nekaterih podobnih proizvodov, namenjenih za prehrano ljudi, da bi se zaščitili interesi potrošnikov in povečal prosti pretok navedenih proizvodov.

(5) Leta 2012 je bila Direktiva 2001/112/ES spremenjena z Direktivo 2012/12/EU Evropskega parlamenta in Sveta[5] zaradi novih pravil o dovoljenih sestavinah, kot so tista, ki se nanašajo na dodajanje sladkorjev, ki pri sadnih sokovih niso bili več dovoljeni. Po tej spremembi zahtev o sestavi sadnih sokov je lahko industrija sadnega soka le eno leto uporabljala navedbo, da sadni sokovi ne vsebujejo dodanih sladkorjev, za obveščanje potrošnikov in da bi jim omogočila takojšnje jasno razlikovanje med sadnimi sokovi in nekaterimi drugimi podobnimi proizvodi glede dodanih sladkorjev v proizvodih. To kratko obdobje se je izkazalo za nezadostno za obveščanje družbe, da po uvedbi novih pravil o dovoljenih sestavinah dodajanje sladkorjev v sadnih sokovih ni več dovoljeno. Posledično nekaterim potrošnikom in zdravstvenim delavcem še vedno ni jasno, da sadni sokovi v nasprotju s sadnimi nektarji ne smejo vsebovati dodanih sladkorjev.

(6) Hkrati se lahko v skladu z delom II, točka 2, alinea 5, Priloge I k Direktivi 2001/112/ES za sadne nektarje, ki ne vsebujejo niti dodanih sladkorjev niti sladil, navede prehranska trditev „brez dodanih sladkorjev“ ali katera koli trditev z verjetno enakim pomenom za potrošnika, ki jo spremlja navedba „vsebuje naravno prisotne sladkorje“, kot je navedeno v Prilogi k Uredbi (ES) št. 1924/2006 Evropskega parlamenta in Sveta[6]. To lahko skupaj z dejstvom, da se za sadne sokove ne sme uporabljati prehranska trditev o sladkorjih niti navedba „vsebuje naravno prisotne sladkorje“, zavaja potrošnike, saj so raziskave pokazale, da bi imel med več proizvodi z enako ali zelo podobno hranilno sestavo prednost proizvod s prehransko trditvijo.

(7) Zato je ob upoštevanju zlasti dejstva, da so potrošniki čedalje bolj ozaveščeni o skrbi za zdravje v zvezi z uživanjem sladkorja, primerno revidirati pravila o uporabi navedb o sladkorju za sadne sokove, da se potrošnikom omogočijo ozaveščene izbire. Zato je primerno brez časovne omejitve ponovno uvesti možnost, da industrija uporabi navedbo, da sadni sokovi ne vsebujejo dodanih sladkorjev.

(8) Zaradi tehničnega napredka so bile razvite ali se razvijajo nove tehnike predelave za odstranjevanje naravno prisotnih sladkorjev v sadnih sokovih in sadnih sokovih iz koncentrata delno ali v celoti, da bi se zadostilo naraščajočemu povpraševanju potrošnikov po proizvodih z nižjo vsebnostjo sladkorja. Taki proizvodi se lahko v

---

4 Direktiva Sveta 2001/112/ES z dne 20. decembra 2001 o sadnih sokovih in nekaterih podobnih proizvodih, namenjenih za prehrano ljudi (UL L 10, 12.1.2002, str. 58).

5 Direktiva 2012/12/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. aprila 2012 o spremembi Direktive Sveta 2001/112/ES o sadnih sokovih in nekaterih podobnih proizvodih, namenjenih za prehrano ljudi (UL L 115, 27.4.2012, str. 1).

6 Uredba (ES) št. 1924/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. decembra 2006 o prehranskih in zdravstvenih trditvah na živilih (UL L 404, 30.12.2006, str. 9).

Uniji tržijo, če so skladni z vso ustrezno zakonodajo. Vendar se navedeni proizvodi pridobivajo z uporabo obdelave, ki ni ena od dovoljenih obdelav iz dela II, točka 3, Priloge I k Direktivi 2001/112/ES, njihova skupna vsebnost sladkorja, poznana kot stopnja Brix za vodno raztopino, pa je manjša kot pri soku, ekstrahiranem iz sadja. Zato na njih ne sme biti navedeno ime proizvoda „sadni sok“ ali „sadni sok iz koncentrata“.

(9) Taki proizvodi so vse pogosteje na voljo na trgu Unije. Da bi se olajšalo dajanje navedenih proizvodov na notranji trg, hkrati pa upoštevala tudi potreba po spodbujanju spremembe sestave proizvodov za zmanjšanje količine sladkorjev, prisotnih v sadnih sokovih, bi bilo treba vzpostaviti novo kategorijo proizvodov za sadne sokove, katerih naravno prisotni sladkorji so bili v celoti ali deloma odstranjeni, vse njihove druge bistvene fizikalne, kemijske, organoleptične in prehranske lastnosti pa ohranjene. Na teh proizvodih bi moralo biti navedeno ime proizvoda „sadni sok z manj sladkorja“ ali „sadni sok z manj sladkorja iz koncentrata“, njihova stopnja Brix pa bi morala biti nižja od stopnje Brix soka, ki je bil ekstrahiran iz sadja. Da bi se zagotovila skladnost z Uredbo (ES) št. 1924/2006, bi se morala vsebnost sladkorja zmanjšati za vsaj 30 % v primerjavi s sadnim sokom in sadnim sokom iz koncentrata. Zato je primerno v delu I Priloge I k Direktivi 2001/112/ES dodati novo kategorijo proizvodov in določiti pravila o dovoljenih sestavinah za navedene proizvode ter dovoljenih obdelavah in snoveh.

(10) V skladu s Prilogo I k Direktivi 2001/112/ES lahko sadni nektarji vsebujejo dodane sladkorje in/ali med. Da bi se podprla proizvodnja in trženje sadja, hkrati pa upoštevala potreba po spodbujanju spremembe sestave proizvodov za zmanjšanje količine sladkorjev, prisotnih v sadnih nektarjih, bi bilo treba zmanjšati delež sladkorjev in/ali medu, ki se lahko dodajajo sadnim nektarjem, ki imajo nizko naravno kislost in so prijetni za uživanje.

(11) Del II, točka 3, Priloge I k Direktivi 2001/112/ES ureja dovoljene obdelave in snovi za sadne sokove in nekatere podobne proizvode. Beljakovine iz sončničnih semen se vse pogosteje uporabljajo za neposredno prehrano ljudi in so se izkazale za učinkovito orodje za bistrenje sadnih sokov. Da bi se upošteval ta nadaljnji napredek, bi bilo treba beljakovine iz sončničnih semen dodati na seznam dovoljenih obdelav in snovi.

(12) Sok, ekstrahiran iz kokosovih orehov, se v Uniji vse pogosteje trži in uživa. V skladu s členom 3(2) Direktive 2001/112/ES je predpisano prodajno ime navedenega proizvoda „kokosov sok“. Vendar je v mednarodnem standardu, vključenem v Kodeks splošnega standarda za sadne sokove in nektarje (Codex Stan 247-2005), ki ga je sprejela Komisija za Codex Alimentarius na svojem 28. zasedanju, ki je potekalo od 4. do 9. julija 2005, navedeno, da je ime „kokosova voda“ sopomenka za „kokosov sok“, ki je ekstrahiran neposredno iz kokosovega oreha brez iztiskanja kokosovega mesa. Da bi se Direktiva 2001/112/ES uskladila z navedenim mednarodnim standardom, je zato „kokosovo vodo“ primerno dodati kot posebno poimenovanje v Prilogo III k navedeni direktivi. Za zagotovitev, da je posebno poimenovanje enostavno razumljivo za vse potrošnike v Uniji, je primerno določiti možnost uporabe „kokosove vode“ v uradnih jezikih Unije. Poleg tega, ker se lahko kokosov sok pridobiva iz rekonstituiranega zgoščenega kokosovega soka s pitno vodo, je primerno v Prilogi V k navedeni direktivi za ta proizvod določiti najmanjšo stopnjo Brix.

(13) Direktiva Sveta 2001/113/ES[7] določa temeljne zahteve, ki jih je treba izpolnjevati v zvezi s proizvodnjo, sestavo in označevanjem sadnih džemov, želejev, marmelad in sladkane kostanjeve kaše, namenjenih za prehrano ljudi.

(14) Člen 2(4) Direktive 2001/113/ES zahteva obvezno navedbo vsebnosti sladkorja na označbi, razen če je na njej navedena prehranska trditev v zvezi s hranilno vrednostjo sladkorjev. Ta zahteva je strožja od pravil, določenih v Direktivi Sveta 90/496/EGS[8], v skladu s katerimi je bila vključitev podatkov o hranilni vrednosti na predpakiranih živilih prostovoljna, razen če je bila navedena prehranska trditev v zvezi s hranilno vrednostjo, če pa je bila navedena prehranska trditev v zvezi s sladkorji, bi morala vključevati navedbo količin sladkorja. Direktiva 90/496/EGS je bila razveljavljena in nadomeščena z Uredbo (EU) št. 1169/2011 Evropskega parlamenta in Sveta[9]. V skladu z navedeno uredbo je zdaj navedba hranilne vrednosti na embalaži obvezna. Zato posebna določba o označevanju vsebnosti sladkorja v Direktivi 2001/113/ES ni več potrebna in jo je primerno črtati.

(15) Del I Priloge I Direktivi 2001/113/ES določa najmanjšo količino sadja, ki se uporablja za proizvodnjo džema, želeja, ekstra džema ali ekstra želeja. Uporaba izrazov „ekstra džem“ in „ekstra žele“ je rezervirana za proizvode, proizvedene z večjo količino sadja v primerjavi z „džemom“ oziroma „želejem“. Del II navedene priloge določa najmanjšo vsebnost topnih snovi (tj. bodisi naravno prisotnih sladkorjev v sadju bodisi dodanih sladkorjev) za navedene proizvode, da bi se upoštevale obstoječe nacionalne tradicije pri pripravi sadnih džemov, želejev, marmelad in sladkane kostanjeve kaše, pa državam članicam omogoča, da dovolijo nižjo najmanjšo vsebnost topnih snovi.

(16) Če se količina sadja, ki se uporablja za proizvodnjo džemov in želejev, poveča, se količina dodanega sladkorja, potrebnega za doseganje najmanjše vsebnosti topnih snovi v teh proizvodih, zmanjša. Da bi se spodbujala proizvodnja džemov z višjo ravnjo vsebnosti sadja, s tem pa tudi trg sadja, ter hkrati upoštevala potreba po zmanjšanju vsebnosti prostih sladkorjev, je treba povečati najmanjšo količino sadja, ki se uporablja za proizvodnjo džema in ekstra džema, določeno v Prilogi I k Direktivi 2001/113/ES. Da bi se spodbujala proizvodnja želejev z višjo ravnjo vsebnosti sadja, s tem pa tudi trg sadja, je treba povečati najmanjšo količino sadja, ki se uporablja za proizvodnjo želeja in ekstra želeja, določeno v Prilogi I k Direktivi 2001/113/ES. Podobno, da bi se potrošnikom pomagalo pri bolj ozaveščeni, zdravi izbiri živil, je primerno dovoliti uporabo rezerviranih imen za proizvode, opredeljene v delu I navedene priloge, pri katerih je vsebnost topnih snovi manjša od 60 %, vendar izpolnjujejo pogoje, ki se uporabljajo za prehransko trditev „zmanjšana vsebnost sladkorjev“, določeno v Prilogi k Uredbi (ES) št. 1924/2006 v zvezi z zmanjšano vsebnostjo sladkorja.

(17) Priloga I k Direktivi 2001/113/ES omejuje izraz „marmelada“ na posebno mešanico citrusov. Vendar, čeprav se predpisana prodajna imena, določena v navedeni prilogi,

---

7 Direktiva Sveta 2001/113/ES z dne 20. decembra 2001 o sadnih džemih, želejih, marmeladah in sladkani kostanjevi kaši, namenjeni za prehrano ljudi (UL L 10, 12.1.2002, str. 67).

8 Direktiva Sveta 90/496/EGS z dne 24. septembra 1990 o označevanju hranilne vrednosti živil (UL L 276, 6.10.1990, str. 40).

9 Uredba (EU) št. 1169/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2011 o zagotavljanju informacij o živilih potrošnikom, spremembah uredb (ES) št. 1924/2006 in (ES) št. 1925/2006 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive Komisije 87/250/EGS, Direktive Sveta 90/496/EGS, Direktive Komisije 1999/10/ES, Direktive 2000/13/ES Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Komisije 2002/67/ES in 2008/5/ES in Uredbe Komisije (ES) št. 608/2004 (UL L 304, 22.11.2011, str. 18).

uporabljajo v trgovini za poimenovanje proizvodov iz navedene priloge, se v številnih uradnih jezikih Unije v širši družbi medsebojno zamenljivo uporabljata izraza „marmelada“ in „džem“ za džeme iz sadja, ki ni niso citrusi. Da bi se v takih primerih upoštevale te prakse, bi morale države članice imeti možnost dovoliti, da se izraz „marmelada“ lahko uporablja za ime proizvoda „džem“. Da bi se preprečila zmeda pri potrošnikih, bi bilo treba po vsej Uniji za proizvod, ki je bil do zdaj opredeljen kot „marmelada“, uporabljati izraz „marmelada iz citrusov“, da bi se vzpostavilo razlikovanje med tema kategorijama proizvodov. To je tudi v skladu z mednarodnim standardom, vključenim v Kodeks splošnega standarda za džeme, želeje in marmelade (Codex Stan 296-2009), ki ga je sprejela Komisija za Codex Alimentarius na svojem 32. zasedanju, ki je potekalo od 29. junija do 4. julija 2009, in ki vzpostavlja razlikovanje med marmelado iz citrusov in marmelado, ki ni iz citrusov. Zato je v zvezi z imenom proizvoda „marmelada“ primerno ustrezno revidirati navedeno direktivo.

(18) V Prilogi II k navedeni direktivi so navedene dodatne sestavine, ki se lahko uporabljajo v proizvodnji proizvodov, zajetih z navedeno direktivo. Sadni sok citrusov se lahko uporablja kot kislina v džemu, ekstra džemu, želeju in ekstra želeju, pridobljenih iz drugih vrst sadja. V primerjavi s sokom, ki ni iz koncentrata, je sadni sok citrusov v svoji zgoščeni obliki manj voluminozen in lažji za prevažanje, bolj stabilen, lahko se dlje konzervira in omogoča manjšo porabo energije za izhlapevanje deleža vsebovane vode pri proizvodnji končnega proizvoda džema ali želeja. Njegova uporaba v proizvodnji džemov, ekstra džemov, želejev in ekstra želejev je zato bolj trajnostna kot uporaba svežega sadnega soka citrusov. Zato je primerno zgoščeni sadni sok citrusov dodati na seznam dodatnih sestavin, določenih v navedeni prilogi.

(19) Direktiva Sveta 2001/114/ES[10] določa opredelitve pojmov in skupna pravila o sestavi, proizvodnih specifikacijah in označevanju nekaterih vrst konzerviranega mleka.

(20) V točki 3 Priloge I k Direktivi 2001/114/ES so navedene obdelave, dovoljene za delno ali v celoti dehidrirano konzervirano mleko. V odziv na spreminjajoče se potrebe potrošnikov bi bilo treba dovoliti obdelavo za proizvodnjo mlečnih proizvodov brez laktoze. Poleg tega bi bilo treba posebno poimenovanje za angleški izraz „evaporated milk“ v Prilogi II k navedeni direktivi uskladiti z mednarodnimi standardi, opredeljenimi v Kodeksu standarda za evaporirano mleko (Codex Stan 281-1971).

(21) Direktive 2001/110/ES, 2001/112/ES, 2001/113/ES in 2001/114/ES vsebujejo sklice na razveljavljene akte. Direktiva 2000/13/ES Evropskega parlamenta in Sveta[11] je bila razveljavljena in nadomeščena z Uredbo (EU) št. 1169/2011. Direktiva Sveta 89/107/EGS[12] in Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta št. 95/2/ES[13] sta bili razveljavljeni in nadomeščeni z Uredbo (ES) št. 1333/2008 Evropskega parlamenta in

---

10 Direktiva Sveta 2001/114/ES z dne 20. decembra 2001 o nekaterih vrstah delno ali v celoti dehidriranega konzerviranega mleka za prehrano ljudi (UL L 15, 17.1.2002, str. 19).

11 Direktiva 2000/13/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. marca 2000 o približevanju zakonodaje držav članic o označevanju, predstavljanju in oglaševanju živil (UL L 109, 6.5.2000, str. 29).

12 Direktiva Sveta 89/107/EGS z dne 21. decembra 1988 o približevanju zakonodaj držav članic o aditivih za živila, ki se smejo uporabljati v živilih, namenjenih za prehrano ljudi (UL L 40, 11.2.1989, str. 27).

13 Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta št. 95/2/ES z dne 20. februarja 1995 o aditivih za živila razen barvil in sladil (UL L 61, 18.3.1995, str. 1).

Sveta[14]. Navedene sklice bi bilo treba zato nadomestiti s sklici na ustrezne določbe uredb (EU) št. 1169/2011 in (ES) št. 1333/2008.

(22) Direktive 2001/110/ES, 2001/112/ES, 2001/113/ES in 2001/114/ES bi bilo zato treba ustrezno spremeniti.

(23) Da bi lahko države članice sprejele nacionalne zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, bi bilo treba določiti 18-mesečno obdobje prenosa. Da bi se izvajalcem omogočilo dovolj časa za prilagoditev novim zahtevam, bi se morale navedene nacionalne določbe, s katerimi se prenese ta direktiva, začeti uporabljati šele 24 mesecev po datumu začetka veljavnosti te direktive.

(24) Da bi se upoštevali interesi gospodarskih subjektov, ki dajejo na trg ali označujejo svoje proizvode v skladu z zahtevami, veljavnimi pred uporabo nacionalnih določb, s katerimi se prenese ta direktiva, je treba določiti ustrezne prehodne ukrepe. Zato bi bilo treba v tej direktivi določiti, da se lahko ti proizvodi še naprej tržijo v omejenem obdobju po obdobju prenosa –

SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

Člen 1

Spremembe Direktive 2001/110/ES

Člen 2 Direktive 2001/110/ES se spremeni:

(1) uvodni stavek se nadomesti z naslednjim:

„Uredba (EU) št. 1169/2011 Evropskega parlamenta in Sveta* se uporablja za proizvode, opredeljene v Prilogi I k tej direktivi, pod naslednjimi pogoji:

_____

* Uredba (EU) št. 1169/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2011 o zagotavljanju informacij o živilih potrošnikom (UL L 304, 22.11.2011, str. 18).“;

(2) v odstavku 4 se točki (a) in (b) nadomestita z naslednjim:

„(a) država porekla, kjer je bil med pridelan, se navede na označbi. Če je med po poreklu iz več kot ene države, se države porekla, kjer je bil med pridelan, navedejo na označbi pakiranj, ki vsebujejo več kot 25 g;

(b) za namene Uredbe (EU) št. 1169/2011 in zlasti členov od 12 do 15 navedene uredbe se šteje, da so podatki, ki jih je treba navesti v skladu s točko (a) tega odstavka, obvezni podatki v skladu s členom 9 navedene uredbe;“.

Člen 2

Spremembe Direktive 2001/112/ES

Direktiva 2001/112/ES se spremeni:

(1) člen 3 se spremeni:

(a) uvodni stavek se nadomesti z naslednjim:

[14] Uredba (ES) št. 1333/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o aditivih za živila (UL L 354, 31.12.2008, str. 16).

„Uredba (EU) št. 1169/2011 Evropskega parlamenta in Sveta* se uporablja za proizvode, opredeljene v Prilogi I k tej direktivi, pod naslednjimi pogoji:

_____

* Uredba (EU) št. 1169/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2011 o zagotavljanju informacij o živilih potrošnikom (UL L 304, 22.11.2011, str. 18).“;

(b) v odstavku 1 se točka (b) nadomesti z naslednjim:

„(b) Kot alternativa za imena proizvodov iz pododstavka (a) je v Prilogi III seznam posebnih poimenovanj. Poimenovanja, navedena v Prilogi III, del I, se smejo uporabiti v jeziku in pod pogoji, opredeljenimi v navedeni prilogi. Poimenovanja, navedena v Prilogi III, del II, se smejo uporabiti v uradnem jeziku Unije, ki je jezik države članice, v kateri je proizvod dan na trg.“;

(c) vstavi se naslednji odstavek 4:

„4. Brez poseganja v Uredbo (ES) št. 1924/2006 Evropskega parlamenta in Sveta** se lahko navedba „sadni sokovi ne vsebujejo dodanih sladkorjev“ navede na označbi v istem vidnem polju kot ime proizvodov iz dela I, točka 1, Priloge I k tej direktivi.

** Uredba (ES) št. 1924/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. decembra 2006 o prehranskih in zdravstvenih trditvah na živilih (UL L 404, 30.12.2006, str. 9).“;

(d) odstavek 6 se nadomesti z naslednjim:

„6. Brez poseganja v člen 22 Uredbe (EU) št. 1169/2011 mora označba za mešanice sadnega soka in sadnega soka iz koncentrata ter za sadni nektar, ki je pridobljen v celoti ali delno iz enega ali več zgoščenih proizvodov, vsebovati besedilo ‚iz koncentrata(-ov)‘ ali ‚delno iz koncentrata(-ov)‘. Ta navedba mora biti v neposredni bližini imena proizvoda, dobro izstopati iz ozadja, z jasno vidnimi črkami.“;

(2) člen 6 se nadomesti z naslednjim:

„*Člen 6*

Brez poseganja v Uredbo (ES) št. 1333/2008 se lahko pri proizvodnji proizvodov, opredeljenih v delu I Priloge I k tej direktivi, uporabijo samo obdelave in snovi, navedene v delu II navedene priloge, in surovine, ki so v skladu s Prilogo II k tej direktivi. Sadni nektarji morajo biti v skladu z določbami Priloge IV k tej direktivi.“;

(3) prilogi I in III se spremenita v skladu s Prilogo I k tej direktivi;

(4) v Prilogi V se po abecednem vrstnem redu vstavi naslednja vrstica:

„

Kokos (*)	*Cocos nucifera*	4,5

“.

Člen 3

Spremembe Direktive 2001/113/ES

Direktiva 2001/113/ES se spremeni:

(1) člen 2 se spremeni:

(a) uvodni stavek se nadomesti z naslednjim:

„Uredba (EU) št. 1169/2011 Evropskega parlamenta in Sveta* se uporablja za proizvode, opredeljene v Prilogi I k tej direktivi, pod naslednjimi pogoji:

_____

* Uredba (EU) št. 1169/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2011 o zagotavljanju informacij o živilih potrošnikom (UL L 304, 22.11.2011, str. 18).“;

(b) odstavek 4 se črta;

(c) odstavek 6 se nadomesti z naslednjim:

„6. Če je ostanek žveplovega dioksida večji od 10 mg/kg, je treba v seznamu sestavin z odstopanjem od člena 20 Uredbe (EU) št. 1169/2011 navesti njegovo vsebnost.“;

(2) člen 4 se nadomesti z naslednjim:

„*Člen 4*

Brez poseganja v Uredbo (ES) št. 1333/2008 Evropskega parlamenta in Sveta** se smejo za proizvodnjo proizvodov, opredeljenih v Prilogi I k tej direktivi, uporabljati samo sestavine, navedene v Prilogi II k tej direktivi, in surovine, ki so v skladu s Prilogo III k tej direktivi.

_____

** Uredba (ES) št. 1333/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o aditivih za živila (UL L 354, 31.12.2008, str. 16).“;

(3) Priloga I se spremeni v skladu s Prilogo II k tej direktivi;

(4) v Prilogi II se tretja alinea nadomesti z naslednjim:

„— sadni sok citrusov, zgoščen ali nezgoščen: v proizvodih, pridobljenih iz drugih vrst sadja: samo v džemu, ekstra džemu, želeju in ekstra želeju,“;

(5) v Prilogi III, del B, točka 1, se četrta alinea nadomesti z naslednjim:

„— razen pri surovinah za proizvodnjo ‚ekstra‘ proizvodov z uporabo žveplovega dioksida (E 220) ali njegovih soli (E 221, E 222, E 223, E 224, E 226 in E 227) kot pomožnega sredstva pri proizvodnji pod pogojem, da največja vsebnost žveplovega dioksida, določena v Uredbi (ES) št. 1333/2008, ni presežena v proizvodih, opredeljenih v delu I Priloge I.“.

Člen 4

Spremembe Direktive 2001/114/ES

Direktiva 2001/114/ES se spremeni:

(1) v členu 3 se uvodni stavek nadomesti z naslednjim:

„Uredba (EU) št. 1169/2011 Evropskega parlamenta in Sveta* se uporablja za proizvode, opredeljene v Prilogi I k tej direktivi, pod naslednjimi pogoji:

* Uredba (EU) št. 1169/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2011 o zagotavljanju informacij o živilih potrošnikom (UL L 304, 22.11.2011, str. 18).“;

(2) v Prilogi I, točka 3, se doda naslednja točka:

„(d) Zmanjšanje vsebnosti laktoze z njeno pretvorbo v glukozo in galaktozo. Spremembe sestave mleka po tej obdelavi so dovoljene samo, če so navedene na embalaži proizvoda tako, da se jih ne da izbrisati ter da so dobro vidne in čitljive. Vendar take navedbe ne odpravljajo obveznosti v zvezi z označevanjem hranilne vrednosti, določene z Uredbo (EU) št. 1169/2011. Države članice lahko omejijo ali prepovejo spremembe sestave mleka iz te točke (d).“;

(3) v Prilogi II se točka (a) nadomesti z naslednjim:

„(a) Angleški izraz ‚evaporated milk‘ pomeni proizvod, opredeljen v Prilogi I, točka (1)(b).“.

Člen 5

Prenos v nacionalno zakonodajo

1. Države članice najpozneje do [OP please insert the date = 18 mesecev po datumu začetka veljavnosti te direktive] sprejmejo in objavijo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo. Komisiji takoj sporočijo besedilo navedenih predpisov.

   Navedene predpise uporabljajo od [OP please insert the date = 24 mesecev po datumu začetka veljavnosti te direktive].

   Države članice se v sprejetih predpisih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način sklicevanja določijo države članice.

2. Države članice Komisiji sporočijo besedilo bistvenih določb nacionalnega prava, sprejetih na področju, ki ga ureja ta direktiva.

Člen 6

Prehodni ukrepi

Proizvodi, ki so dani na trg ali označeni pred [OP please insert the date = 24 mesecev po datumu začetka veljavnosti te direktive] v skladu z direktivami 2001/110/ES, 2001/112/ES, 2001/113/ES in 2001/114/ES, se lahko še naprej tržijo do porabe zalog.

Člen 7

Začetek veljavnosti

Ta direktiva začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Člen 8

Naslovniki

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

V Bruslju,

Za Evropski parlament	*Za Svet*
predsednica	*predsednik*